การวิเคราะห์งบประมาณและระดับความสำเร็จของผลสำเร็จต่อประโยชน์ของประชาชน เทศบาลตำบลหนองเสาเล้า อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

The Analysis of Budgets and the Achievement Levels toward Populations' Benefits in Nongsaolao Municipality, Chum Phae District, Khon Kaen Province

อรอุมา พิมพิมูล* และ สุมนต์ สกลไชย*

[1]สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

[2]สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

E-mail: bestball_onuma@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์งบประมาณและระดับความสำเร็จของผลสำเร็จต่อประโยชน์ ของประชาชนเทศบาลตำบลหนองเสาเล้า อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ในช่วง 3 ปี ระหว่าง ปี 2555-2557 โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลที่ครอบคลุมงบประมาณโครงการเพื่อการบริการสาธารณะ 6 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการบริหารจัดการภาครัฐ และใช้แบบสอบถามศึกษาจากประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองเสาเล้า ซึ่งเป็นผู้รับบริการ จำนวน 150 คน เพื่อตอบระดับความสำเร็จของโครงการภายใต้งบประมาณแต่ละด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูลเป็นร้อยละ และบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า งบประมาณของโครงการเพื่อการบริการสาธารณะ ปี 2555-2557 แยกเป็นด้าน หลัก 6 ด้าน มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับด้านการบริหารจัดการภาครัฐมากที่สุด รองลงมาด้านงานส่งเสริม คุณภาพชีวิต ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระดับความสำเร็จของผลสำเร็จต่อประโยชน์ของประชาชนตำบลหนองเสาเล้า ที่ดำเนินการศึกษา มี 5 ด้าน และแต่ละด้านพบว่าโครงการที่มีระดับความสำเร็จต่อประโยชน์ของประชาชนตามลำดับจากมากไปหาน้อย ผลปรากฏดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างฐาน ได้แก่ โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเชื่อมระหว่าง หมู่ 8–หมู่ 6 โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่บ้าน หมู่ 1, 9 โครงการซ่อมแซมถนนภายในตำบลหนองเสาเล้า โครงการก่อสร้างถนนหินคลุกสู่แหล่งการเกษตร หมู่ 4–หมู่ 8 และโครงการก่อสร้างถนนหินคลุกสู่แหล่งการเกษตร หมู่ 1–หมู่ 5 2) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่โครงการวันเด็กแห่งชาติ โครงการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพให้กลุ่มสตรี โครงการจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาหมู่บ้านและโครงการผลิตลูกปลาวัยอ่อนด้วยชุดเพาะพันธุ์ปลา 3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ได้แก่ โครงการออกจัดเก็บภาษีภายในพื้นที่ โครงการขับขี่ปลอดภัย สร้างวินัยจราจร โครงการเทศบาลเคลื่อนที่ออกให้บริการประชาชน และโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 4) ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ โครงการบริหารจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลมูลฝอย โครงการรณรงค์คัดแยกขยะในครัวเรือน และโครงการรณรงค์ป้องกันไฟป่าและหมอกควัน 5) ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ โครงการจัดงานประเพณีสงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ โครงการจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา โครงการงดเหล้าเข้าพรรษาและต่อต้านยาเสพติด โครงการงานกาชาดประจำปี“รวมของดีเมืองชุมแพ” และโครงการงานเทศกาลไหม “ประเพณีผูกเสี่ยวและงานกาชาด จังหวัดขอนแก่น”

คำสำคัญ: วิเคราะห์งบประมาณ การบริการสาธารณะ ระดับความสำเร็จ ผลสำเร็จ

Abstract

The purpose of this research study were to analyze the budgets and the achievement levels toward populations' benefits in Nongsaolao Municipality, Chum Phae District, Khon Kaen province during the period of 3 years (B.E. 2012-2014). The data recording form was designed to cover the budget allocation for six aspects of public service budgets: infrastructure, quality of life promotion, community and social organization including peace and order maintaining command, administration and conservation of natural resources, art and culture including local wisdom, and public sector management. Further, the questionnaires were also applied to survey the opinions from the community (N= 150) toward the achievement level of public service projects under the budget aspects. Additionally, the data were analyzed by using percentage and descriptive analysis.

According to the period of three years for budget allocation; starting from B.E. 2012 to 014, it can be divided into the six major aspects of public service, and the highest budget were arranged in the descending order as follows: public sector management, quality of life promotion, infrastructure, community and social organization including peace and order maintaining command, administration and conservation of natural resources, art and culture including local wisdom.

Regarding the achievement levels covering the five aspects of public services, each was rated at the highest success of achievement and the results were respectively as follows: (1) In infrastructure: the concrete road construction project linking village 6 to 8, the concrete road project in village 1 and 9, the road maintenance project in the municipality, the road construction to agriculture site project to village 4 to 8, and the road construction to agriculture site project to village 1 to 5. To quality of life promotion, the followings projects received the highest responses respectively: the national children day projects, the rabies vaccination project, the development and efficiency enhancement for the woman group, the sport equipment purchasing project, and the fish embryo production project by breeding package. To the community and social organization including peace and order maintaining command, the projects on taxation in the community, safe drives and traffic order, mobile public service, and addiction prevention received the success level respectively. To the administration and the conservation of natural resources, the projects on forest plantation, garbage and waste handling, household garbage separation, and forest fire and smoke prevention were rated in the descending order. Lastly, for art and culture including local wisdom aspect, the following projects by the descending order were Songkran water festival, candle festival, no alcohol and no addiction campaign, Chumphae Red cross fair, and Khon Kaen Red cross fair.

Keywords: Analysis of Budgets, Public Service, Success Level, Success

บทนำ

การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ เช่น ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ความล่าช้า ผลงานไม่ได้มาตรฐาน ไม่เป็นระบบ งบประมาณในท้องถิ่นมีน้อย ซึ่งเห็นว่าการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเรื่องสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเพื่อเป็นการให้บริการสาธารณะที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างแท้จริง และจะเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

เทศบาลตำบลมีหน้าที่ ตามบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นมีมาก ซึ่งสภาพพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่นนั้นแตกต่างกัน

ทำให้การจัดบริการสาธารณะแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันไป ซึ่งส่วนใหญ่แล้วโดยเฉพาะเทศบาลตำบลขนาดเล็กจะประสบปัญหาในการจัดการบริการสาธารณะได้ไม่เต็มที่หรือไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของประชาชน เนื่องจากงบประมาณน้อยและไม่เพียงพอที่จะให้บริการสาธารณะได้ครบทุกด้านในคราวเดียวกัน จึงต้องใช้เวลาในการดำเนินการเป็นอย่างมาก ซึ่งเทศบาลตำบลส่วนใหญ่จะเน้นการบริการสาธารณะในด้านที่มีปัญหาและจำเป็นเร่งด่วนหรือเป็นความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ก่อนที่จะมาจัดบริการสาธารณะในด้านอื่น ทำให้เทศบาลตำบลบางแห่งอาจจะให้บริการสาธารณะไม่ตรงจุดหรือไม่ตรงต่อความต้องการของประชาชนโดยแท้จริง (กรรณิกา บัวประเสริฐ 2554: 4)

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงดำเนินการศึกษาการวิเคราะห์งบประมาณและระดับความสำเร็จของผลสำเร็จต่อประโยชน์ของประชาชนเทศบาลตำบลหนองเสาเล้า อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยแยกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย 4) ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม 5) ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 6) ด้านการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อการจัดสรรงบประมาณโครงการเพื่อการบริการสาธารณะที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบงบประมาณของโครงการเพื่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองเสาเล้า อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ปี 2555–2557 ตามโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณ

2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของผลสำเร็จต่อประโยชน์ของประชาชนตามโครงการภายใต้โครงสร้างการจัดสรรงบประมาณในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเสาเล้า อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจาก 10 หมู่บ้านๆ ละ 15 คน รวมกลุ่ม เป้าหมายทั้งสิ้น 150 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ใช้แบบบันทึกข้อมูล แบบวิเคราะห์ข้อมูลและแบบสอบถาม โดยสร้างขึ้นจากการศึกษาตำรา เอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและประยุกต์จากแบบสอบถามของ กรรณิกา บัวประเสริฐ (2554) และชูชาติ ดัดงาม (2553) และได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษานี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2555-2557 ของเทศบาลตำบลหนองเสาเล้า อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยแยกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย 4) ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม 5) ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น 6) ด้านการบริหารจัดการภาครัฐ

ส่วนที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของแต่ละโครงการปีงบประมาณ 2557 โดยแยกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย 4) ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม 5) ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งในการวัดระดับความสำเร็จของแต่ละโครงการ ใช้แบบประเมินระดับได้แก่ ดีมาก ดี พอใช้ น้อย และน้อยที่สุด ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของโครงการในแต่ละด้านไว้ดังนี้ร้อยละ 0-60 = ปรับปรุง ร้อยละ 61-80 = พอใช้ ร้อยละ 81-100 = ดี หลังจากที่ได้ข้อมูลแล้วนำความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละระดับมาแปลงเป็นค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการศึกษา สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. งบประมาณของโครงการเพื่อการบริการสาธารณะ ปี 2555-2557 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ร้อยละ 51.97 รองลงมาด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ร้อยละ 29.67 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ร้อยละ 13.91 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ร้อยละ 2.30 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 1.41 และน้อยที่สุดด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ร้อยละ 0.74 ตามลำดับสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิติมา จันทรวิสิทธิ์ (2553) ที่พบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเมืองการบริหาร เนื่องจากยุทธศาสตร์นี้รวมรายจ่ายเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปของทุกหน่วยงานภายในเทศบาล รายจ่ายสำหรับค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงสถานที่ของเทศบาล เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน อันดับที่ 2 คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม รายจ่ายเกี่ยวกับด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ ด้านการกีฬา ด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน อันดับที่ 3 คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รายจ่ายเกี่ยวกับด้านการก่อสร้าง ถนน สะพาน ระบบไฟฟ้าสาธารณะ อันดับที่ 4 คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการกำจัดผักตบชวาในลำคลองซึ่งเป็นรายจ่ายที่ต้องใช้งบประมาณในแต่ละปีสูง และอันดับที่ 5 คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ รายจ่ายเกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนในเทศบาล ซึ่งในแต่ละปีได้รับ การจัดสรรงบประมาณน้อยมาก เมื่อเทียบกับความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้เทศบาลจัดฝึกอบรมอาชีพในหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับโกวิทย์ พวงงาม (2553) กล่าวว่าอำนาจในการจัดทำภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นไปตามข้อบัญญัติในกฎหมาย ซึ่งจะระบุถึงกิจกรรมที่ท้องถิ่นสามารถจัดทำได้ ลักษณะของภารกิจตามกฎหมายจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) หน้าที่ที่ต้องจัดทำ ซึ่งหมายถึงภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำหรือจัดให้มีขึ้นภายในพื้นที่รับผิดชอบ 2) หน้าที่ที่อาจจะจัดทำ ซึ่งหมายถึงภารกิจที่กฎหมายเปิดโอกาสให้กับท้องถิ่นสามารถจะดำเนินการจัดทำได้หากท้องถิ่นมีความพร้อมและมีศักยภาพเพียงพอ เหตุที่กฎหมายกำหนดประเภทของภารกิจหน้าที่ออกเป็นภารกิจหน้าที่ที่ต้องกระทำและภารกิจหน้าที่ที่อาจกระทำ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ ศักยภาพและความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่กฎหมายกำหนดภารกิจหน้าที่อาจกระทำเท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นที่มีศักยภาพสูงสามารถทำหน้าที่ต่างๆ ได้มากขึ้นและเป็นการบังคับท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กให้แบกรับภาระมากเกินไป

2. ระดับความสำเร็จของผลสำเร็จต่อประโยชน์ของประชาชนเทศบาลตำบลหนองเสาเล้า อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาได้ดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กเชื่อมระหว่าง หมู่ 6 ถึงหมู่ 8 โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่บ้าน หมู่ 1, 9 และโครงการก่อสร้างถนนหินคลุกสู่แหล่งการเกษตร หมู่ 4 ถึงหมู่ 8 ระดับความสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี โครงการซ่อมแซมถนนภายในตำบลหนองเสาเล้า และโครงการก่อสร้างถนนหินคลุกสู่แหล่งการเกษตร หมู่ 1 ถึงหมู่ 5 ระดับความสำเร็จอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิกา บัวประเสริฐ (2554) ที่ว่า ควรก่อสร้างถนนคอนกรีตให้ครบทุกสายทางในหมู่บ้านที่มีชุมชนอาศัยอยู่ เพื่อความสะดวกในการสัญจรไปมาของประชาชน และควรให้หมู่บ้านที่มีศักยภาพที่จะดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมถนนคอนกรีตในพื้นที่ดำเนินการได้ตามความเหมาะสม

2.2 ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต โครงการ วันเด็ก และโครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ระดับความสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี โครงการผลิตลูกปลาวัยอ่อนด้วยชุดเพาะพันธุ์ปลา โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพให้กลุ่มสตรี โครงการจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาหมู่บ้าน ระดับความสำเร็จอยู่ในเกณฑ์พอใช้ สอดคล้องกับ บุศรา พูลเกษม (2548) พบว่า ความคิดเห็นของ

ประชาชนต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ขัดแย้งกับวีระกุลบุญละคร (2551) ที่พบว่าด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนมีความต้องการในระดับมาก

2.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย โครงการออกบริการจัดเก็บภาษีภายในพื้นที่และโครงการขับขี่ปลอดภัย สร้างวินัยจราจร การประเมินอยู่ในเกณฑ์ดี โครงการลดอุบัติเหตุและอุบัติภัยทางถนนในช่วงและเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์ และโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระดับความสำเร็จอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โครงการเทศบาลเคลื่อนที่ออกให้บริการประชาชนระดับความสำเร็จต้องปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับ วีระกุล บุญละคร (2551) พบว่า ความต้องการของประชาชนในการดำเนินงานตามภารกิจถ่ายโอนด้านด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อยมีความต้องการอยู่ในระดับน้อย

2.4 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ โครงการบริหารจัดการขยะและ สิ่งปฏิกูลมูลฝอย โครงการรณรงค์คัดแยกขยะในครัวเรือน และโครงการรณรงค์ป้องกันไฟป่าและหมอกควัน ระดับความสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง ขัดแย้งกับชัยรัตน์ คุ้มบาน (2552) ที่พบว่า ประชาชนเห็นด้วยมากที่สุดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประชาชนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานด้านการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสียอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาชาวบ้าน โครงการจัดงานประเพณีสงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ โครงการจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา โครงการงดเหล้าเข้าพรรษาและต่อต้านยาเสพติด ระดับความสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี โครงการงานกาชาดประจำ “รวมของดีเมืองชุมแพ” และโครงการงานเทศกาลไหม “ประเพณีผูกเสี่ยวและงานกาชาด จังหวัดขอนแก่น” ระดับความสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง สอดคล้องกับบุศรา พลเกษม (2548) ที่พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับโกวิทย์ พวงงาม (2553) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นจากแนวคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง

สรุปผลการวิจัย

การจัดสรรงบประมาณของโครงการเพื่อการบริการสาธารณะ ปี 2555-2557 มากที่สุดด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ร้อยละ 51.97 รองลงมาด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ร้อยละ 29.67 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ร้อยละ13.91 ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ร้อยละ2.30 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 1.41 และน้อยที่สุดด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ร้อยละ0.74 ตามลำดับ

ระดับความสำเร็จของผลสำเร็จต่อประโยชน์ของประชาชนเทศบาลตำบลหนองเสาเล้า ตามมุมมองของประชาชน ประกอบด้วย 5 ด้าน สรุปได้ดังนี้ 1.ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระดับความสำเร็จของโครงการโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี อาจเป็นเพราะว่าเป็นโครงการที่ประชาชนส่วนมากได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน 2. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ระดับความสำเร็จโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ อาจเป็นเพราะประชาชนไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรง เป็นการได้ประโยชน์เฉพาะกลุ่ม จึงมองไม่เห็นความสำคัญของโครงการที่จัดทำขึ้นในด้านนี้ 3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ระดับความสำเร็จโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง-พอใช้ อาจเพราะโครงการในด้านนี้ต้องได้รับความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่มากและต้องอาศัยการให้ข้อมูลในเชิงลึก จึงทำให้โครงการไม่ประสบความสำเร็จ 4.ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับความสำเร็จโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง เป็นเพราะการจัดทำโครงการยังไม่เป็นรูปธรรม ประชาชนไม่เข้าใจในขั้นตอนการดำเนินงาน จึงต้องมีการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนได้เข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ต่อไป 5.

ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาชาวบ้าน ระดับความสำเร็จโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะเป็นประชาชนทุกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในโครงการและเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามในท้องถิ่นสืบไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรกำหนดมาตรฐานในการก่อสร้าง เช่น คุณภาพงาน วัสดุ-อุปกรณ์ ผู้รับจ้าง คณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง เป็นต้น

2. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ควรจัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนเพิ่ม เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ การเลี้ยงไหมและท่อผ้าไหม เป็นต้น

3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ควรจัดทำโครงการเพื่อให้ประชาชนถือปฏิบัติร่วมกัน เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยในหมู่บ้าน จัดทำกฎ/ระเบียบของหมู่บ้าน หมู่บ้านตัวอย่างรักษาศีล 5 เป็นต้น

4. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรจัดทำโครงการเพิ่มเติม เช่น การคัดแยกขยะในครัวเรือน รณรงค์ใช้ถุงผ้า โครงการธนาคารขยะ ประกวดหมู่บ้านปลอดถังขยะ เป็นต้น

5. ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญา ควรจัดโครงการเพิ่มเติมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการทุกกลุ่ม เช่น รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ควรให้เด็ก/ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในโครงการ จัดงานประเพณีลอยกระทง งานบุญประเพณีต่าง ๆ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก รศ.ดร.สุมนต์ สกลไชย อาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์ วิทยาลัยปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจนผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลหนองเสาเล้า ผู้นำหมู่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้านในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองเสาเล้าทุกท่าน ที่เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา บัวประเสริฐ. **แนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก**. การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.

โกวิทย์ พวงงาม. **มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์การกระจายอำนาจและการบริหารงานท้องถิ่น**. พิมพ์ครั้งที่ 6.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2553.

ชูชาติ ดัดงาม. **ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริหารจัดการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว**. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.

ชัยรัตน์ คุ้มบาน. **การให้บริการสาธารณะด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลวิชิต จังหวัดภูเก็ต**. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.

ฐิติมา จันทรวิสิทธิ์. **การวิเคราะห์งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลไผ่กองดิน อำเภอบาง ปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี**. ปริญญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.

บุศรา พูลเกษม. **ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด่านชุมพล อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด**.ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2548.

วีระกุล บุญละคร. **ความต้องการของประชาชนในการดำเนินงานตามภารกิจของการถ่ายโอนด้านบริการสาธารณะ กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเม็ก ตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี**. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.